

MACIEJ BŁAŻEWSKI

Uniwersytet Wrocławski
e-mail: maciej.blazewski@uwr.edu.pl

Płaszczyzny administracji elektronicznej

Wprowadzenie

Administracja elektroniczna to działania związane z wymianą informacji za pomocą technologii teleinformatycznej wykonywane przez organy administracji publicznej oraz inne podmioty przy realizacji zadań publicznych¹. Analiza tych działań pozwala zbadać administrację elektroniczną z perspektywy tych podmiotów. Wymiana informacji oznacza gromadzenie oraz przekazanie informacji. Może ona mieć miejsce w kierunku wewnętrznym lub zewnętrznym względem administracji publicznej². Z wymianą tych informacji związane jest ich przechowywanie oraz kontrola. Czynności te mają pomocniczy charakter wobec wymiany. Przechowanie informacji, wraz z wymianą, stanowi proces zarządzania nimi³. Kontrola służy zapewnieniu prawidłowości tych informacji.

¹ Problematykę pojęcia administracji elektronicznej przedstawiają Magdalena Stachowicz i Szymon Mamrot w artykule *Standaryzacja jako czynnik optymalizacji usług świadczonych przez administrację publiczną*, „Samorząd Terytorialny” 2015, nr 5, s. 67. Administracja elektroniczna związana jest z bezpośrednim lub pośrednim wykonywaniem zadań publicznych, dlatego art. 2 ust. 1–2 Ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 570; dalej: u.i.d.p.p.) określa zakres stosowania tego aktu prawnego, obejmujący podmioty publiczne i niepubliczne realizujące zadania publiczne.

² Przedstawiciele nauki prawa oraz ekonomii szeroko analizują problematykę kierunków komunikacji w administracji elektronicznej. Zob. K. Telecka, *Skuteczne doręczenie elektronicznych dokumentów i oferty w postaci elektronicznej zamawiającemu będącemu podmiotem publicznym*, „Czas Informacji” 2011, nr 1, s. 26; K. Batko, G. Billewicz, *E-usługi w biznesie i administracji publicznej*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” 2013, nr 136, s. 50.

³ Przepisy prawa nie posługują się jednolitym zakresem pojęciowym dotyczącym czynności związanych z zarządzaniem informacjami. Zgodnie z art. 105 ust. 4 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1988 ze zm.) zarządzanie informacjami

Przepisy prawa dotyczące administracji elektronicznej w znaczącej części regulują każdy z tych rodzajów czynności. Ze względu na odmienny cel normy wyrażające te działania są zróżnicowane. Przedstawiony w opracowaniu model administracji elektronicznej obejmuje cztery płaszczyzny, odpowiadające szczególnemu rodzajowi czynności. Mają one modelowy charakter, przygotowane w oparciu o analizę kilkudziesięciu aktów prawnych, co pozwoliło wskazać podstawowe cechy tych czynności. Płaszczyzny: gromadzenie oraz przekazanie odpowiadają aktywnościom związanym z wymianą informacji. Natomiast płaszczyzny: przechowywanie oraz kontrola informacji dotyczą działań związanych z utrzymaniem zbioru danych i jego weryfikacją.

Celem niniejszego opracowania jest wykazanie podobieństw pomiędzy poszczególnymi rodzajami czynności związanych z administracją elektroniczną, które ujęte w płaszczyzny mogą w przyszłości stanowić podstawę do przygotowania ujednoczonych regulacji, co pozwoli ograniczyć trudności organizacyjne w kwestii wymiany informacji drogą elektroniczną. Wybór celu wiąże się z brakiem całościowego opracowania dotyczącego wskazanych płaszczyzn. Opracowanie zostało przygotowane z zastosowaniem metody analityczno-dogmatycznej z wykorzystaniem aktualnych przepisów prawa i literatury prawniczej zawierającej ich wykładnię. Omawiane regulacje stanowią podstawę istniejącej administracji elektronicznej.

Gromadzenie informacji

Pierwszą płaszczyzną administracji elektronicznej jest gromadzenie informacji, czyli ich pozyskanie przez organ administracji publicznej lub podmiot niepubliczny realizujący zadania publiczne. Ich gromadzenie ma na celu przechowanie, a w dalszej kolejności przekazanie oraz kontrolę. Gromadzenie informacji jest zatem pierwszą i obowiązkową płaszczyzną administracji elektronicznej, bez której istnienie kolejnych płaszczyzn byłoby niemożliwe.

Przepisy prawa różnicują podmiot inicjujący gromadzenie informacji. W zależności od jej rodzaju podmiotem tym może być organ lub podmiot niepubliczny, który ją pozyskuje. Obowiązek ich pozyskania jest z zasady powiązany z równo-

obejmuje ich gromadzenie, przetwarzanie oraz udostępnienie. Z kolei w świetle § 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie Systemu Ewidencji Zasobów Ochrony Zdrowia (Dz.U. poz. 671; dalej: r.e.z.o.z.) przetwarzanie danych jest rozumiane jako odrębna czynność niż gromadzenie i pobieranie danych.

czesnym obowiązkiem ich przekazania innemu podmiotowi⁴ lub ich kontroli⁵. Organ lub podmiot niepubliczny może je pozyskać od innego organu lub podmiotu⁶ bądź poprzez analizę wykonanych przez siebie czynności prawnych lub faktycznych⁷. Inicjującym gromadzenie może być także podmiot posiadający niniejsze informacje. Przepisy prawa częściowo nakładają obowiązek, a częściowo nadają mu swobodę udostępnienia ich w drodze elektronicznej organowi lub podmiotowi niepublicznemu⁸. Obowiązek ten jest z zasady powiązany z procedurą uzyskania uprawień⁹ lub kontroli działalności wykonywanej przez ten podmiot¹⁰. Ma on zatem charakter pomocniczy względem tej procedury lub czynności kontrolnych.

Gromadzenie informacji może odbywać się bezpośrednio lub pośrednio drogą elektroniczną. Bezpośrednie ich gromadzenie ma miejsce, gdy organ lub podmiot niepubliczny wykonujący zadania publiczne pozyskuje je od innego podmiotu za

⁴ Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi informacje na koncie ubezpieczonego (art. 34 ust. 2 Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.), m.in. w celu przekazania ich innym podmiotom, w tym ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego (art. 13b ust. 4 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1842 ze zm.).

⁵ Gromadzenie informacji ma na celu kontrolę m.in. w przypadku Systemu Ewidencji Zasobów Ochrony Zdrowia, który zapewnia usługę wymiany danych drogą elektroniczną z podmiotami sprawującymi nadzór lub kontrolę, w zakresie danych podmiotów sprawujących nadzór i kontrolę nad działalnością usługodawców oraz płatników (§ 2 pkt 3 lit. b r.e.z.o.z.).

⁶ Organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli dane te są zawarte w elektronicznym rejestrze publicznym prowadzonym przez inny podmiot publiczny (art. 220 § 1 pkt 2 lit. b Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257; dalej: k.p.a.). Należy zaznaczyć, że przepisy prawa nie wyróżniają szczególnego charakteru weryfikacji tych informacji, swoistego dla administracji elektronicznej.

⁷ Organ lub inny podmiot realizujący zadania publiczne prowadzą elektroniczne rejestry publiczne, zawierające dane dotyczące ich działalności, co ma miejsce m.in. w wypadku elektronicznej książki leczenia zwierząt, prowadzonej przez lekarza weterynarii (§ 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji, Dz.U. Nr 224, poz. 1347).

⁸ Podmiotem posiadającym informacje, inicjującym ich gromadzenie przez organ administracji publicznej może być np. strona postępowania administracyjnego, która może złożyć podanie w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej (art. 39¹ § 1 pkt 1 k.p.a.). Zob. P. Wajda, *Komentarz do art. 39¹*, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. R. Hauser, M. Wierzbowski, Warszawa 2015, s. 275–277.

⁹ Przekazanie informacji drogą elektroniczną jest związane m.in. z wniesieniem zgłoszenia identyfikującego w celu nadania numeru NIP (art. 10a ust. 1 Ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 869).

¹⁰ Zgodnie z art. 31 ust. 2a w zw. z art. 31 ust. 2 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.) zgłoszenie rozbiórki może być wniesione drogą elektroniczną. Zgłoszenie stanowi środek regramentacji robót budowlanych, umożliwiając organowi administracji architektoniczno-budowlanej analizę zamierzenia budowlanego. Zob. M. Błażewski, *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, „Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis” 4 (2), 2015, s. 136–139.

pomocą środków komunikacji elektronicznej¹¹. Pośrednie gromadzenie obejmuje natomiast pozyskanie informacji drogą pisemną, a następnie zapisanie ich w postaci elektronicznej przez podmiot, który je przekazuje¹².

Podział na bezpośrednie oraz pośrednie gromadzenie informacji jest związany z wykluczeniem cyfrowym części obywateli. Powszechny obowiązek przekazania tych informacji, który obejmuje także osoby wykluczone cyfrowo, powinien móc zostać wypełniony poprzez udostępnienie dokumentu sporządzonego pisemnie¹³. Z drugiej strony, obowiązek dotyczący podmiotów, od których wymagane jest profesjonalne działanie, może być związany z udostępnieniem informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przechowywanie informacji

Drugą płaszczyzną administracji elektronicznej jest przechowywanie informacji, które nie wymaga od organów administracji publicznej oraz podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne interakcji z innymi podmiotami. Przechowywanie może mieć miejsce w ewidencjach i rejestrach publicznych¹⁴ oraz w aktach spraw prowadzonych dla konkretnego postępowania¹⁵. Stosowanie tej płaszczyzny może mieć charakter fakultatywny lub obligatoryjny. Przepisy prawa częściowo nakładają obowiązek, a częściowo nadają swobodę organom administracji publicznej oraz podmiotom niepublicznym realizującym zadania publiczne odnośnie do stosowania systemów teleinformatycznych w związku z przechowywaniem informacji.

¹¹ Przykładem bezpośredniego gromadzenia informacji jest obowiązek stosowania elektronicznej skrzynki podawczej przez podmiot publiczny w celu otrzymywania doręczeń w toku postępowania administracyjnego (art. 39² k.p.a.).

¹² Drugą płaszczyzną administracji elektronicznej jest przechowywanie informacji, które mogły zostać wcześniej zgromadzone drogą elektroniczną lub papierową, które następnie zostały przekopiowane do formy elektronicznej. Przekopiowanie formy pisemnej do elektronicznej może mieć związek z modernizacją zbioru tych informacji, obejmującą ich konwersję, co ma miejsce m.in. w przypadku konwersji mapy ewidencyjnej związanej z ewidencją gruntów i budynków (§ 82 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1034 ze zm.).

¹³ Problematykę wykluczenia cyfrowego przedstawili m.in. S.P. Zaliński, *Są nowe akty wykonawcze do informatyzacji, czyli ePUAP-ką po łapkach*, „Czas Informacji” 2011, nr 2, s. 74; D. Bogucki, *Jaka będzie przyszłość elektronicznej administracji? Część I — trendy*, „Czas Informacji” 2011, nr 1, s. 66.

¹⁴ Przykładowe ewidencje i rejestry publiczne prowadzone w formie elektronicznej zostały przedstawione w przypisach tego opracowania.

¹⁵ Problematykę elektronicznych akt sprawy przedstawia K. Schmidt, *Zmiany w ustawie o informatyzacji a instrukcje kancelaryjne*, „Czas Informacji” 2010, nr 1, s. 29–30.

Co do zasady obowiązek przechowywania informacji ma miejsce w formie elektronicznej, gdy informacje te powinny zostać przekazane wielu nieokreślonym wcześniej adresatom. Swoboda przechowywania ich w takiej formie jest związana z ograniczonym późniejszym dostępem do tych informacji przez inne podmioty¹⁶. Ponadto prawodawca umożliwia organowi administracji publicznej lub innemu podmiotowi wybór formy elektronicznej, aby uprościć organizację przechowywania danych¹⁷.

Przepisy prawa z przechowywaniem informacji wiążą obowiązek ich zabezpieczenia oraz aktualizowania. Zabezpieczenie danych ma na celu uniemożliwienie ich zniekształcenia, zniszczenia, utraty lub zmiany treści m.in. przez nieupoważnione osoby trzecie. Bezpieczeństwo jest zapewnione m.in. poprzez obowiązek utrwalenia informacji na kopii zapasowej¹⁸ lub papierowym wydruku¹⁹. Aktualizacja oznacza, że informacje powinny cały czas odpowiadać zmieniającej się sytuacji prawnej i faktycznej²⁰.

¹⁶ Elektroniczne przechowywanie informacji ma fakultatywny charakter, np. gdy jest związane z rejestracją czynności wykonanych przez organ administracji publicznej lub podmiot niepubliczny realizujący zadania publiczne. Przykładem jest przechowywanie informacji w: ewidencji przekazanych lub otrzymanych informacji w sprawach zaświadczeń (§ 10 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe, Dz.U. poz. 2355 ze zm.; dalej: r.z.o.p.); ewidencji obrotu towarami o znaczeniu strategicznym (§ 3 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie ewidencji obrotu towarami o znaczeniu strategicznym, Dz.U. poz. 619; dalej: r.e.o.t.); ewidencji uczniowskich klubów sportowych i klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia (§ 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 października 2011 r. w sprawie ewidencji klubów sportowych, Dz.U. Nr 243, poz. 1449).

¹⁷ Zob. W.R. Wiewiórowski, *Rewolucja 2010? Czy nowelizacja ustawy o informatyzacji może pchnąć polski e-government na nowe tory?*, „Czas Informacji” 2010, nr 2, s. 31.

¹⁸ Przepisy prawa częściowo nakładają na organy administracji publicznej oraz podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne obowiązek przechowywania kopii zapasowej, co ma miejsce m.in. w przypadku ewidencji obrotu towarami o znaczeniu strategicznym (§ 3 ust. 3 r.e.o.t.).

¹⁹ Obowiązek przechowania wydruków dotyczy m.in. rejestru zwierząt gospodarskich innych niż świnie (§ 2 ust. 1 pkt 1 lit. d Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2008 r. w sprawie dodatkowych wymagań, jakie powinny spełniać związki hodowców lub inne podmioty ubiegające się o prowadzenie rejestrów zwierząt gospodarskich innych niż świnie, Dz.U. Nr 84, poz. 513).

²⁰ Przepisy prawa określające sposób przechowywania informacji w systemach teleinformatycznych wymagają przeprowadzenia procesu aktualizacji danych. Proces ten ma miejsce m.in. w przypadku: ewidencji gruntów i budynków (§ 13 ust. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie zintegrowanego systemu informacji o nieruchomościach, Dz.U. poz. 249); ewidencji instrumentów finansowych (§ 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego ewidencji instrumentów finansowych, Dz.U. poz. 987; dalej: r.e.i.f.).

Przekazywanie informacji

Kolejną płaszczyzną administracji elektronicznej jest przekazywanie informacji przechowywanej w zbiorach danych będących w posiadaniu organów administracji publicznej oraz podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne. Przekazywanie informacji oznacza udostępnienie ich innemu podmiotowi przez podmiot je przechowujący.

Podobnie jak gromadzenie informacji, ich późniejsze przekazanie może odbywać się zarówno w kierunku wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Informacje mogą być przekazywane indywidualnie poprzez skierowanie ich do określonego adresata. Przepisy nakładające obowiązek przekazania ich indywidualnemu adresatowi przewidują jednocześnie zabezpieczenia przed dostępem do danych przez osobę nieuprawnioną²¹. Informacje mogą być także przekazane niezindywidualizowanemu adresatowi poprzez ich upublicznienie w ramach otwartego dostępu lub określenie warunków ich uzyskania w ograniczonym dostępie. Upublicznienie może mieć miejsce poprzez umieszczenie w ogólnie dostępnych elektronicznych rejestrach publicznych²². Przekazanie informacji w ramach ograniczonego dostępu może być związane z zapisaniem ich w elektronicznym rejestrze wewnętrznym, do którego dostęp mają jedynie określone rodzaje podmiotów lub organów²³. Taki dostęp może być również związany z obowiązkiem wniesienia opłaty przez podmiot niepubliczny²⁴. Ograniczony dostęp do informacji

²¹ Przepisy prawa nakładają na podmiot prowadzący elektroniczny rejestr publiczny obowiązek ochrony danych przed dostępem do nich przez osoby nieuprawnione, co ma miejsce m.in. w przypadku: ewidencji obrotu towarami o znaczeniu strategicznym (§ 4 ust. 1 pkt 4 r.e.o.t.); ewidencjach prowadzonych w ramach systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (art. 6 w zw. z art. 4 oraz art. 2 Ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 807 ze zm.).

²² Przykładami takiego rejestru są: Biuletyn Informacji Publicznej oraz Biuletyn Zamówień Publicznych, prowadzone z wykorzystaniem publicznych stron internetowych (art. 8 ust. 1 Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1764; dalej: u.d.i.p.) oraz strony portalu internetowego Urzędu Zamówień Publicznych, na których udostępnia się Biuletyn Zamówień Publicznych (art. 11 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. — Prawo zamówień publicznych, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.; dalej: p.z.p.).

²³ Elektroniczny rejestr publiczny jest dostępny wyłącznie w kierunku wewnętrznym, jeżeli jedynie organy administracji publicznej oraz inne podmioty realizujące zadania publiczne mają do niego dostęp. Pozostałe podmioty mogą mieć dostęp do takiego rejestru tylko za pośrednictwem tych organów lub podmiotów administrujących. Przykładem takiego rejestru publicznego jest rejestr zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe (§ 9 ust. 4 r.z.o.p.) oraz rejestr PESEL (art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 657 ze zm.).

²⁴ Przepisy szczególne mogą określać wysokość opłaty wnoszonej w związku z pozyskaniem informacji z elektronicznego rejestru publicznego. Zgodnie z wykładnią językową *a contrario* art. 15 ust. 1 u.i.d.p.p. dostęp do danych zgromadzonych w elektronicznym rejestrze publicznym może być uzależniony od wniesienia opłaty, jeżeli nie wiąże się z realizacją zadania publicznego.

jest związany z potrzebą ich ochrony ze względu na interes publiczny lub interes prawny osób trzecich.

Przekazywanie informacji odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, które mogą mieć charakter publiczny lub prywatny. Przepisy prawa częściowo wskazują obowiązek stosowania publicznych środków komunikacji, związanych m.in. z elektroniczną skrzynką podawczą²⁵ oraz publicznymi stronami internetowymi²⁶. Wyjątkowo regulacje dopuszczają wykorzystanie prywatnych środków komunikacji elektronicznej, takich jak elektroniczna skrzynka pocztowa, gdy wcześniej adresat tych informacji podał jej adres w sposób pozwalający stwierdzić jego tożsamość²⁷.

Przekazanie informacji może mieć miejsce bezpośrednio lub pośrednio drogą elektroniczną. Bezpośrednie przekazanie tych informacji drogą elektroniczną ma miejsce, gdy obie strony — przekazujący oraz odbierający dane — posługują się środkami komunikacji elektronicznej. Ze względu na duży stopień wykluczenia cyfrowego w polskim społeczeństwie prawodawca częściowo umożliwił pośrednie przekazanie informacji drogą elektroniczną poprzez wygenerowanie wydruku z elektronicznego zbioru danych²⁸.

Zob. G. Szpor, *Komentarz do art. 15*, [w:] *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz*, red. G. Szpor, C. Martysz, K. Wojsyk, Warszawa 2015, s. 140–141.

²⁵ W świetle art. 16 pkt 1a u.i.d.p.p. w zw. z § 8 ust. 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 971 ze zm.) oraz art. 1 pkt 8 u.i.d.p.p. podmiot publiczny udostępni elektroniczną skrzynkę podawczą, która została utworzona na elektronicznej platformie usług administracji publicznej — ePUAP. Zob. G. Szpor, *Komentarz do art. 16*, [w:] *Ustawa o informatyzacji działalności...*, s. 155–156. Natomiast zgodnie z art. 39² k.p.a. podmiot publiczny, w tym organ administracji publicznej, który jest obowiązany do udostępniania i obsługi elektronicznej skrzynki podawczej, powinien otrzymywać doręczenia w toku postępowania administracyjnego na tę skrzynkę podawczą.

²⁶ Publicznymi stronami internetowymi są m.in.: publikator teleinformatyczny — Biuletyn Informacji Publicznej, będący ujednoczonym systemem stron w sieci teleinformatycznej (art. 8 ust. 1 u.d.i.p.); strony portalu internetowego Urzędu Zamówień Publicznych, na których udostępnia się Biuletyn Zamówień Publicznych (art. 11 ust. 1 pkt 1 p.z.p.).

²⁷ Udostępnienie danych na elektroniczną skrzynkę pocztową ma miejsce np. w przypadku informacji zawartych w rejestrze lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne (§ 6 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 kwietnia 2012 r. w sprawie rejestru lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne, Dz.U. poz. 415).

²⁸ Udostępnienie danych z elektronicznego rejestru publicznego za pomocą wydruku ma miejsce m.in. w przypadku ewidencji instrumentów finansowych (§ 6 ust. 3 pkt 2 r.e.i.f.) oraz Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych (§ 7 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 listopada 2016 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych, Dz.U. poz. 1861). Zdaniem Michała Tabora zaletą systemu teleinformatycznego jest możliwość generowania dokumentów papierowych; zob. *idem*, *Dokument elektroniczny w administracji publicznej — czas na zmiany*, „Czas Informacji” 2010, nr 2, s. 86.

Kontrola zarządzania informacjami

Czwarta płaszczyzna administracji elektronicznej, czyli kontrola zarządzania informacjami, jest ściśle związana z trzema poprzednimi. Kontrola ma bowiem na celu sprawdzenie prawidłowości wykonywania zadań związanych z realizacją zadań publicznych.

Przedmiotem kontroli może być informacja, sposób zarządzania danymi lub system teleinformatyczny. Podmiotem kontrolującym informacje oraz sposób ich zarządzania jest co do zasady organ administracji publicznej lub podmiot, który zarządza tymi informacjami²⁹. Podmiotem kontrolującym system teleinformatyczny jest zasadniczo inny organ administracji publicznej³⁰.

Kontrola informacji ma na celu sprawdzenie ich prawdziwości i kompletności³¹. Kontrola sposobu zarządzania informacją oznacza natomiast m.in. weryfikację, czy dane zostały zmienione lub udostępnione osobom trzecim w sposób niezgodny z przepisami prawa³². Kontrola systemów teleinformatycznych ma na

²⁹ Podmiot publiczny prowadzący Centralny Rejestr Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej monitoruje wdrożone zabezpieczenia w tym elektronicznym rejestrze (§ 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 stycznia 2016 r. w sprawie Centralnego Rejestru Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej, Dz.U. poz. 56).

³⁰ Kontrola systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych jest wykonywana przez: 1) wojewodę, gdy system jest użytkowany przez jednostkę samorządu terytorialnego, związek tych jednostek, samorządową osobę prawną, samorządową jednostkę organizacyjną; 2) organ administracji rządowej, gdy z systemu korzysta podmiot podległy lub nadzorowany przez ten organ; 3) minister właściwy do spraw informatyzacji, gdy system służy innemu podmiotowi publicznemu (art. 25 ust. 1 pkt 3 u.i.d.p.p.).

³¹ Sprawdzenie kompletności danych ma miejsce m.in. w przypadku sprawdzenia danych w zgłoszeniu do rejestru zakażeń i zachorowań na chorobę zakaźną, zgonów z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, ich podejrzeń oraz przypadków stwierdzenia dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych (§ 3 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru zakażeń i zachorowań na chorobę zakaźną oraz zgonów spowodowanych zakażeniem lub chorobą zakaźną, ich podejrzeń, przypadków stwierdzenia dodatniego wyniku badania laboratoryjnego oraz wzorów i terminów przekazywania raportów zawierających te informacje, Dz.U. Nr 94, poz. 610). Sprawdzenie prawdziwości danych ma miejsce m.in. w wypadku ewidencji obrotu towarami o znaczeniu strategicznym (§ 3 ust. 3 r.e.o.t.) oraz centralnych rejestrów osób posiadających uprawnienia budowlane oraz ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 23 października 2014 r. w sprawie wzorów i sposobu prowadzenia w formie elektronicznej centralnych rejestrów osób posiadających uprawnienia budowlane oraz ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, Dz.U. poz. 1513).

³² System teleinformatyczny, w którym prowadzony jest rejestr dawców komórek rozrodczych i zarodków, powinien odnotowywać każdy przypadek usunięcia danych zawartych w tym rejestrze (§ 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r. w sprawie rejestru dawców komórek rozrodczych i zarodków, Dz.U. poz. 1745). Podobnie system teleinformatyczny służący prowadzeniu Rejestru Zezwoleń na Prowadzenie Hurtowni Farmaceutycznych zapewnia dostęp do historii zmian związanych z wprowadzeniem, usunięciem oraz modyfikacją

celu monitorowanie, czy system spełnia wymagane warunki techniczne oraz czy jest dostępny dla właściwych środków komunikacji elektronicznej³³.

Płaszczyzna ta jest zatem pomocnicza względem innych, ponieważ pozwala na prawidłowe wykonanie czynności z nimi związanych.

Zakończenie

Płaszczyzny administracji elektronicznej: gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie oraz kontrola informacji stanowią model pozwalający uporządkować czynności związane z wymianą tych informacji drogą elektroniczną. Prawodawca wyraził regulacje dotyczące administracji elektronicznej w zróżnicowanych przepisach prawa, znajdujących się w wielu aktach prawa na poziomie ustawy oraz aktach wykonawczych. Przygotowanie tego modelu jako wniosku *de lege ferenda*, wynikającego z badań przedstawionych w niniejszym opracowaniu, może stanowić dla prawodawcy wzór przyszłej ogólnej regulacji, co pozwoliłoby na bardziej optymalną wymianę informacji.

Dimensions of e-government

Summary

The provisions of e-government are expressed in various legal acts, therefore there is a variety of ways of regulating the management and control of information. The division into dimensions, which are including collection, storage, transmission and control, allow to create a model of e-government.

Keywords: e-government, electronic means of communication, ICT system, management of information.

danych (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 października 2012 r. w sprawie opisu systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest Rejestr Zezwoleń na Prowadzenie Hurtowni Farmaceutycznej, Dz.U. poz. 1118).

³³ Art. 25 ust. 1 pkt 3 u.i.d.p.p.